

Columnreeks #bijbasthuis

Columns die Bas Schepers in 2020 wekelijks voor Aventus schreef

Inleiding

Normaal nam Bas Schepers je in de reeks #indeklasvanbas mee in zijn belevenissen als (gast)docent. De wereld zag er in 2020 opeens anders uit. Ook voor Bas. In de columnreeks #bijbathuis gaf hij een kijkje in de keuken bij hem thuis. De plek waar hij in 2020 meer was, doordat (gast)lessen op school niet mogelijk waren. Lees hieronder zijn columns uit 2020 voor Aventus in de reeks #bijbathuis.

Inhoudsopgave

1. Keukentafel.....	3
2. Haar knuffelbeer terug.....	4
3. Gezinsuitbreiding.....	5
4. De draak van twijfel.....	6
5. Meester Mark.....	7
6. Kunstenaars.....	8
7. Een lach en een traan.....	9
8. De Film van Ome Willem.....	10
9. Offline.....	11
10. Toeschouwer.....	12
11. Simpel gebaar.....	13
12. Tien meter.....	14
13. Positief.....	15
14. Hou het hoofd koel!.....	16
15. Vooruit dromen.....	17

1. Keukentafel

Ik zit aan keukentafel met mijn vrouw en twee dochters. Het is 18.00. We eten en praten met elkaar. Normaal vraag ik aan mijn kinderen hoe het op school was, vertelt mijn vrouw over haar werk in het verpleeghuis en deel ik mijn anekdotes over studenten in mijn (gast)lessen.

Nu is het anders. Ik vraag mijn jongste dochter hoe deze situatie voor haar is. Niet naar school, je ouders ineens als 'leerkrachten' om je heen en veel onheilspellende berichten op het nieuws. Ze is even stil, kijkt ons aan en begint te praten. Ze maakt zich zorgen om de paarden op de manege waar ze rijdt. Ook mist ze haar vriendinnen van school.

'Videobellen is leuk, maar ik wil ze ook gewoon graag weer zien', zegt ze.

Terwijl ze nog verder kletst over haar vriendinnen, kijk ik naar mijn oudste dochter. Ze is stil, kijkt naar het plafond en lijkt niet mee te krijgen waar we over praten.

'Je oogt wat onverschillig, klopt dat?', vraag ik haar.

'Wat bedoel je?', zegt ze zacht.

'Dat het je niet veel lijkt te doen', probeer ik haar uit te leggen.

Dan zie ik een traan. 'Ik vind het gewoon lastig. Ik mis mijn vriendinnen en school. Ik weet niet wat er gaat gebeuren. Ik ben ook bang dat ik vriendinnen kwijt raak op deze manier.

Ik voel een steek in mijn borst, maar toch begin ik te praten.

'Voor ons is het ook spannend, dus het geeft helemaal niets. Maar stop het alsjeblieft niet weg en praat met ons. Ik mis de jongeren, het lesgeven en de onverwachte vragen in de klas ook. Het geeft energie om elkaar in levende lijve te zien. Nu kan dat even niet meer. Maar gelukkig is er veel mogelijk met videobellen, FaceTime en Zoom. Daar maak jij gelukkig veel gebruik van.'

Ze blijft stil.

'Weet je, jullie leren mij daar heel veel in. Ik ontdek door jullie nieuwe digitale mogelijkheden en besef dat soms alleen al een appje met de vraag - hoe is het? - voor anderen veel betekent.'

Ik zie weer een kleine glimlach bij haar en dat stelt mij wat gerust. Het doet mij altijd pijn om mijn kinderen verdrietig te zien. Die steek in mijn borst was niet voor niks.

We eten even zonder te praten verder. Ik kijk naar mijn dochters en ben trots. Trots dat ze hun gevoel uitspreken, dat ze nadenken over de situatie en dat ze durven te zeggen dat ze bang zijn om vriendschappen te verliezen. Ik besef mij nogmaals hoe belangrijk vriendschap voor ze is.

Hier aan de keukentafel weet ik niet wat de toekomst gaat brengen, maar het is voor mij duidelijk dat we het samen moeten doen. Ik voel een traan in mijn ooghoek.

2. Haar knuffelbeer terug.

De middagzon schijnt door het raam op mijn keukentafel. Ik bel met Gerina, een collega van Aventus. Zij vertelt mij over haar man; een lieve ‘knuffelbeer’ en zorgzame vader voor zijn twee kinderen. Op het moment dat ik haar aan de telefoon heb, ligt haar man te strijden voor zijn leven in het Deventer ziekenhuis. Mijn mond is kurkdroog. Ik hoor uit eerste hand over de gevolgen van het Coronavirus.

De reden van het telefoontje met Gerina?

Eerder die ochtend opende ik mijn mailbox en mijn oog viel op een bericht van haar. Ze mailde mij na een oproep van Aventus aan medewerkers om hun thuiservaringen te delen. Ik begon te lezen en werd in mijn beeldscherm gezogen. Gerina wilde graag een oproep doen aan alle studenten van Aventus.

In de mail deelde ze haar persoonlijke verhaal. Hoe zij haar man zag happen naar adem op de grond in de slaapkamer. Hoe haar zoon en dochter hun vader zo hulpeloos hebben moeten zien. Vervolgens legde ze uit dat we met elkaar een keuze hebben. Kiezen we voor de veiligheid van elkaar en houden we ons aan de spelregels of doe je net of er niks aan de hand is. Zo zagen haar kinderen op social media nog steeds foto’s en video’s van feestjes.

Gerina oordeelde niet. Ze deelde wat haar gezin is overkomen en riep studenten op, zonder belerend te zijn, de keuze te maken hun gezonde verstand te gebruiken en geen feestjes meer te organiseren. Ze wenst niemand hetzelfde toe als wat haar man heeft moeten meemaken.

Toen ik haar belde was ze rustig en vertelde haar verhaal over haar ‘knuffelbeer’. Ook aan de telefoon was haar boodschap duidelijk. Door een aantal afspraken na te komen, kunnen we levens redden. Ze gaf toe ook niet altijd roomser dan de paus te zijn. Maar voor haar was de relatie tussen gezond verstand en voorkomen van dodelijke slachtoffers nu zo evident dat ze mij heeft gemaaid.

Ik voelde weerstand om de vraag te stellen, maar deed het toch.

”Zou je dit in beeld willen vertellen?”, vroeg ik haar. Dit om zoveel mogelijk studenten te bereiken.

Gezien de situatie koos ze hier niet voor. We kwamen erop uit om in deze column een keer niet *mijn* mening of *mijn* verhaal centraal te zetten, maar de oproep van Gerina aan studenten van Aventus.

De mail en het telefoontje hebben ook mij met beide voeten op de grond gezet. Ik kan soms laconiek zijn, maar Gerina heeft mij één ding duidelijk gemaakt. Houd je aan de afspraken die niet voor niets door de overheid zijn gesteld! Het redt levens en voorkomt veel leed.

Ik heb Gerina nog een keer gesproken en haar man is gelukkig weer thuis. Hij heeft nog een lange weg te gaan om te herstellen en weer de ‘knuffelbeer’ te worden. Dankzij zijn strijdlust en de goede zorgen in het ziekenhuis heeft zij er alle vertrouwen in dat het goed gaat komen.

3. Gezinsuitbreiding

Wees gerust. Ik word geen vader meer. Ik heb twee prachtige dochters en daar blijft het bij. Toch is ons gezin vorige week zaterdag uitgebreid met een 9-jarige schat van zestig kilo. Ja, je leest het goed.

Mijn vrouw en ik wilden dit eigenlijk al jaren, maar we vertelden elkaar iedere keer opnieuw dat het niet kon. Huis te klein, al twee katten, geen tijd en wat doe je als je op vakantie gaat. Maar onze liefde voor dieren is zo groot. Ons hart schreeuwde altijd weer 'ja' wanneer we er toch weer even over nadachten.

Die laatste twee argumenten, geen tijd en wat doe je tijdens vakantie, vielen door de huidige Corona-situatie ineens weg. Misschien was dat dan ook wel de reden dat mijn vrouw de laatste weken weer wat vaker op Marktplaats keek, met als zoekterm 'hond'.

En toen.....kwam Bonda ineens online voorbij. Ze was vijf jaar geleden uit een asiel in Spanje gered door haar huidige bazin. Die had echter pas een andere baan gekregen en merkte dat ze daardoor niet goed meer voor Bonda kon zorgen. De hond miste haar aandacht en werd verdrietig. Daarom zocht ze een nieuwe, goede plek voor haar.

Een foto van Bonda ging rond in ons gezin. Ineens waren er helemaal geen twijfels meer.....iedereen was op slag verliefd op haar lieve hondenogen. We reageerden op de advertentie en boden aan naar Lelystad te komen voor een eerste kennismaking. Haar bazin kwam echter graag, met Bonda, naar Apeldoorn om ons thuis te leren kennen. Vanaf het moment dat ze door de voordeur liep, waren alle rationele argumenten, om geen hond te nemen, als sneeuw voor de zon verdwenen..... Bonda werd ons nieuwe gezinslid!

Ik kan een heel verhaal houden, maar we hebben impulsief en met ons hart een beslissing genomen. En...ik ben er zo blij mee. Bonda brengt rust in mijn hoofd. In mijn werkdagen was geen plek voor rust. Ik ging maar door. Alleen als ik aan het einde van de dag hardliep, dacht ik niet aan columns, verhalen, podcasts en komende afspraken. Door Bonda ervaar ik nu dat het ook anders kan. Ze laat mij zien dat gewoon genieten van de zon in de achtertuin ook een prima middagbesteding is.

En tijdens het uitlaten, wat ik 2 keer per dag doe, ontspan ik volledig. Ik loop langzaam - ze is niet de snelste meer - en klets wat met haar. Ik merk dat de gedachten uit mijn hoofd vallen, ik even niet aan de volgende column denk en ook niet de neiging krijg om mijn mail te checken. Heerlijk!

Ik ben zo blij met onze impulsieve, lieve gezinsuitbreiding. Wie had dat een week geleden kunnen bedenken. Ik niet.

4. De draak van twijfel

De eieren zijn op, ik heb gewandeld met onze hond in de zon en twee Netflix Originals uitgekeken. Het paasweekend is voorbij. We kunnen weer vol aan de bak. Niet dus. Er komt niets uit mijn handen. Ik kijk constant op social media, haal weer een espresso uit mijn koffiemachine en spreek mijzelf nog maar eens bestraffend toe.

De boekwinkels liggen er op dit moment vol mee. Boeken die je vertellen hoe belangrijk niksen, lummelen en vervelen is. Nou voor mij gaat die vlieger niet op. *Wie een dag niet werkt, heeft een dag niet geleefd* is mijn overtuiging geworden. Een dag geen columns schrijven, podcasts maken of workshops geven gaat er bij mij niet in. Ik wil niet niksen, dan wordt namelijk de draak van twijfel in mij wakker.

Voldoe ik wel aan de verwachting van mijn lezers? Heb ik de workshop wel goed voorbereid? Komt de Podcast wel op tijd af? Wat zullen anderen wel niet van mij denken? Bijvoorbeeld de helden die nu in de verpleeghuizen zorgen voor onze kwetsbare ouderen.

Ik ga op momenten als deze twijfelen aan alles, maar vooral aan mijzelf. Ik probeer het te onderdrukken, maar dat is een kansloze missie natuurlijk. De draak van twijfel wordt daardoor alleen maar groter. Ik voel zelfmedelijden opkomen en ben weer afgeleid. Ik kijk op Facebook. Op mijn tijdslijn verschijnt een filmpje van de NOS. Ik klik het aan.

Honderden mensen vechten met elkaar. Het zijn geen voetbalsupporters, maar inwoners van Nairobi. Een hulporganisatie deelt meel en vlees uit. Mensen vallen over elkaar heen, trekken voedsel uit elkaars handen en bewakers proberen door te slaan met stokken rust in de chaos te krijgen. Door het coronavirus is er geen werk voor ze. Ze hebben honger. Geen trek, maar echt honger.

Ik klik het filmpje weg. Ik ben verdrietig, omdat we anno 2020 nog niet in staat zijn de ongelofelijke bergen aan voedsel op aarde gelijk te verdelen. Maar...er gebeurt ook iets anders. Ik schaam mij voor mijn eerdere zelfmedelijden. Want...ik mag eigenlijk blij zijn dat ik de ruimte, tijd en middelen heb om aan mijzelf te kunnen twijfelen in een periode als deze. Ik hoef niet te vechten om een brood, een rol wc papier of een stukje vlees. Reken maar dat ze in Nairobi ook twijfelen, maar dan over het feit of ze 's avonds eten hebben voor hun kinderen.

Door de beelden besef ik blij te zijn in Nederland te wonen. Het virus is onvoorspelbaar, gemeen en maakt geen onderscheid in mensen of landen. Natuurlijk kan ik twijfelen aan de overheid, complottheorieën bedenken en bang zijn voor een virus dat ook in Nederland geen genade kent. Zelfmedelijden is voor mij niet op zijn plek, besef ik mij door de beelden uit Nairobi.

Deze dinsdag heeft mij toch veel gebracht. Ik mag gerust twijfelen over mijn columns, podcasts en mijzelf. Maar zelfmedelijden past daar niet bij. Daar heeft niemand iets aan, ook ik niet.

5. Meester Mark

Het is dinsdagavond, 19.00 uur. Het gebeurt niet vaak, maar nu zitten we met z'n vieren, met het bord op schoot, voor de televisie. Normaal gesproken eten we aan de keukentafel, op een vroeger moment. En met z'n allen naar hetzelfde televisieprogramma kijken, is ook wel bijzonder voor ons. Door Netflix en YouTube kijkt iedereen meestal naar een serie van eigen voorkeur. Vanavond is dat anders. Ook mijn kinderen zijn deze keer benieuwd naar het verhaal van onze minister-president. Mogen ze weer naar school? Kunnen ze weer paardrijden? Het zijn vragen, die mijn kinderen bezig houden.

Als de persconferentie begint, kijk ik naast mij op de bank. Het is stil. Mijn dochters kijken aandachtig naar de televisie. Mark Rutte zegt dat zijn verhaal deze keer wat langer zal zijn. Hij wil de tijd nemen om de genomen besluiten toe te lichten. Hij praat rustig, duidelijk en vertelt ook wat hij gaat vertellen. Ik weet dat Mark Rutte ook een paar jaar wekelijks de vakken Nederlands en Maatschappijleer heeft gegeven aan vmbo-leerlingen op de Johan de Witt-scholengroep in Den Haag. Ik zie hem, in zijn spijkerbroek, daar nu zo voor de klas staan.

Hij vertelt deze dinsdagavond niet alleen de genomen besluiten, maar legt ook in begrijpelijke taal uit hoe deze tot stand zijn gekomen. Mijn dochters kijken nog steeds rustig en geconcentreerd naar de televisie. Tot slot probeert hij met voorbeelden de besluiten concreet en tastbaar te maken voor de kijker. Hij geeft ook een kijkje in zijn eigen gedachten en twijfels. Daardoor wordt het verhaal voor mij waarachtig.

Door sommigen wordt hij Pinokkio genoemd, ik ga daar niet in mee. Ik beseft dat je het niet eens kunt zijn met de inhoud van zijn boodschap en afhankelijk van je persoonlijke en/of werksituatie boos, verdrietig, angstig of juist blij bent met zijn woorden. Maar de manier waarop onze minister-president vanavond de boodschap brengt, kan ik echt waarderen.

Als Mark Rutte klaar is, kijk ik weer naar links. Mijn jongste dochter, 11 jaar, zit nog steeds naar de televisie te kijken. "Kun je het volgen?", vraag ik haar. "Ja, hij legt het duidelijk uit, praat rustig en ik begrijp wat hij vertelt. De meneer die nu aan het woord is - Jaap van Dissel - praat snel, met moeilijke woorden en slikt woorden in. Dat kan ik niet volgen", zegt mijn dochter. Ik vertel mijn dochter dat onze minister-president ook voor de klas heeft gestaan.

Na het verhaal van Jaap van Dissel zien we hoe Mark Rutte de 'soms bijzondere' vragen van journalisten rustig, adequaat en ad rem beantwoordt. Dan uit het niets neemt mijn jongste dochter weer het woord. "Als hij geen minister-president meer mag zijn van iedereen, dan mag hij mij wel les komen geven. Lijkt mij wel leuk!" Lachend kijk ik naar haar.

Meester Mark weer voor de klas. Niks mis mee. Het onderwijs kan altijd goede docenten gebruiken en hij kan dan ook weer gewoon in spijkerbroek naar zijn werk.

6. Kunstenaars

Iedere dag loop ik er wel een keer over heen. Als ik naar mijn kantoor wandel, tijdens mijn hardloopprondje door de wijk of als ik in onze tuin bezig ben. Allerlei kleuren komen mij tegemoet. In tegenstelling tot hondenpoep stinkt het niet. Ik word er zelfs vrolijk van. Waar ik het over heb?

Stoepkrijt.

Hema, Intertoys, Bol.com en Blokker, ze kunnen het niet aanslepen. Het vliegt de (online) winkels uit. De prijzen variëren van €2,- tot € 80,- voor een doosje krijt in verschillende kleuren. Ik dacht eerst dat ik er meer op lette als ik nu op straat liep, maar het wordt echt meer verkocht en gebruikt.

Ik zie, zeker tijdens zonnige dagen, stoepen en straten vol met prachtige kunstwerken. Realistische tekeningen en abstracte schilderijen, beide in de meest uiteenlopende kleurencombinaties en afmetingen. Ook de pijlen voor speurtochten en de hinkelbanen uit mijn eigen kinderjaren ontbreken uiteraard niet.

Als ik buiten wandel of hard loop, valt mij daarnaast nog iets op. In contrast met de vrolijke kleuren van die fantasierijke krijttekeningen zie ik veel volwassenen juist het tegenovergestelde doen. Zij spuiten met hogedrukreinigers hun opritten schoon, knippen heggen op dezelfde hoogte als de rest van de straat en boenen hun auto's blinkend schoon. Waar onze kinderen hun creativiteit en fantasie met kalk en kleurstof de vrije loop laten, zijn volwassenen bezig om alles strak, geordend en schoon te krijgen. Hoe groot kan de tegenstelling zijn!

Juist die creativiteit maakt mij zo blij. Ik vind het namelijk echt een ondergesneeuwde vaardigheid in onze maatschappij, zelfs in ons onderwijs. We richten ons op het aanleren van de cognitieve vaardigheden, zoals rekenen en taal. Prima, maar laten we het belang van creativiteit niet onderschatten.

We kunnen toch niet ontkennen dat er de afgelopen periode heel veel creativiteit is gevraagd van leerkrachten en andere betrokken in het onderwijs. Zij moesten, met de middelen die er waren en met de mogelijkheden die de omgeving ze gaf, ineens online onderwijs organiseren. Dat was lang niet voor iedereen even makkelijk.

Ik heb daarom een voorstel. We nemen stoepkrijten als vak op in ons onderwijs. Het stimuleert de creativiteit, brengt kinderen bij elkaar en is eenvoudig te organiseren. Wat mij betreft is deze hype echt een blijvertje. Teken die schoolpleinen vol, kalk de muren in allerlei kleuren, maak prachtige schilderijen op onze stoepen en laat onze jeugd doorgroeien naar een generatie kunstenaars.

Wellicht is deze generatie dan straks in de weekenden niet bezig met de heg netjes recht te knippen of de oprit voor de derde keer dat jaar schoon te spuiten, maar maken ze de mooiste tekeningen en zitten ze boordevol creativiteit. Dan kunnen die kunstenaars ons in de toekomst nog eenvoudiger door crisissituaties heen loodsen.

7. Een lach en een traan

De laatste weken kom ik er weer meer aan toe, hardlopen in de bosrijke omgeving van Apeldoorn. Tussen de middag, als onderbreking van mijn werk, start ik vanaf mijn huis. Negen van de tien keer ren ik dan naar het Orderbos. Hier maak ik een ronde en loop dan via de Soerenseweg weer het centrum van Apeldoorn in. De cocktail van frisse buitenlucht, bos, heide en lichamelijke inspanning maken dat ik meestal met een lach op mijn gezicht weer thuis kom.

Ik krijg tijdens het lopen ook vaak nieuwe ideeën voor mijn columns. Dat was deze week ook zo. Terwijl ik over de Soerenseweg liep, zag ik in de berm blikjes energydrink. Leeg, in elkaar gedeukt en achtergelaten door de vorige eigenaar. Vijftig meter verder stond een prullenbak. Ik schudde mijn hoofd en wilde verder lopen. Mijn lijf protesteerde. Ik stopte en pakte de blikjes op en gooide ze iets verderop in die prullenbak.

Ik rende weer verder. Niet veel later zag ik 'm, vanuit mijn ooghoek, liggen. Die grote, gele M. Ik liep er naar toe. Rechts van mij in de berm lag die papieren zak. Daarnaast lagen doosjes van hamburgers, servetjes en bekers waar frisdrank in had gezeten. Ik keek om mij heen of ik een grote, gele M in de lucht zag. Nergens een teken dat hier een restaurant van de bekende fastfoodketen stond. Ik wist ook vrijwel zeker dat de dichtstbijzijnde vestiging op zo'n drie kilometer was. Ik kon er niet bij. Je gaat naar een restaurant en bestelt een papieren zak vol eten. Dan fiets, wandel of rij je een paar kilometer verder om het op te eten. En dan....ben je dan ineens niet meer in staat om nog een meter of honderd naar de prullenbak te lopen? Blijkbaar niet, want je laat het dan doodleuk achter in de natuur.

Ik pakte het afval wéér op en gooide het in de dichtstbijzijnde prullenbak. Toen ik deze keer thuis kwam, voelde ik mij energiek van het hardlopen, maar er was ook een traan. Waarom? Omdat ik echt niet begrijp waarom wij ons afval niet gewoon in een prullenbak gooien. We hebben het de afgelopen dagen veel over vrijheid in verschillende vormen gehad. We zijn niet in oorlog met een ander land. We kunnen hardlopen wanneer we willen. We hebben de vrijheid om te eten wat we willen en waar we dat willen. We kunnen zelfs nog bepalen of we het opruimen.....of niet.

Waarom? Ik heb het idee dat we niet in de gaten hebben dat bij onze vrijheid tegelijkertijd ook een bepaalde verantwoordelijkheid hoort. In dit geval de verantwoordelijkheid voor onze natuur. Daar zit namelijk echt een houdbaarheidsdatum aan. Denk maar aan de gevolgen van ontbossing, het dumpen van afval in rivieren. Dit voorbeeld van die grote, gele M lijkt misschien klein, maar als we niet even vijftig meter verder willen lopen om ons eigen afval op te ruimen, is het echt een keer klaar. Dan rennen we op een gegeven moment niet meer door de prachtige, bosrijke omgeving van Apeldoorn, maar door heuvels van afval zonder frisse buitenlucht, én met mondkapjes op.

8. De Film van Ome Willem

Hij ligt bij ons op de kast. Een donkerblauw petje met daarop in witte letters 'De Film van Ome Willem'. Vijf jaar geleden heb ik hem voor € 1,- gekocht in een kringloopwinkel. Ik had hem niet direct ergens voor nodig. Noem het een impulsaankoop, maar ik bewaar zulke goede herinneringen aan het kinderprogramma dat ik dit stukje nostalgie niet kon laten liggen.

Elke week zat ik voor de televisie te genieten van Ome Willem achter het drumstel, de poppenkast van Jan Klaassen en de avonturen van August, Toon en Teun. Elke aflevering werd afgesloten met het liedje *'deze vuist op deze vuist en zo klim ik naar boven'*. Alle kinderen in de studio en thuis voor de televisie deden dan mee. Deze week moest ik weer aan het petje en aan het afsluitende liedje denken.

Dit komt zo. Ik koop weer wat vaker een krant. Ik lees deze dan, aan het einde van de dag, aan onze keukentafel. Uiteraard gaat tachtig procent van de artikelen nog steeds over het coronavirus en de gevolgen ervan.

Deze week viel mij echter één man mij op in de krant. Donald Trump. Voor mij de meest bijzondere wereldleider die ik ooit heb meegemaakt. Terwijl tientallen (voormalige) wereldleiders oproepen om samen een gratis vaccin te ontwikkelen voor iedereen in de wereld, zwaait hij met zijn vuisten om zich heen en maakt met iedereen ruzie.

Zo blaft hij openlijk zijn medisch adviseurs af en vernedert hen tijdens persconferenties. Ook vindt hij dat er teveel nadruk ligt op het voorkomen van nieuwe besmettingen en te weinig op het herstel van de economie in de Verenigde Staten. Wie daar anders over denkt kan maar beter uit zijn buurt blijven.

Tot slot staat hij met gebalde vuisten tegenover zijn Chinese collega Xi Jinping. Hij wil de banden met China verbreken, want zij zijn de oorzaak van alle ellende.

Ik ben geen man van het conflict, maar ik begrijp dat je elkaar soms de waarheid moet zeggen. Ook is een stevige discussie van tijd tot tijd nodig, waarbij je soms met de 'spreekwoordelijke' vuist op tafel slaat. Dit om uiteindelijk samen een probleem op te lossen. Trump slaat echter iedereen om zich heen knock-out, terwijl in zijn eigen land mensen vechten voor hun leven en dat van anderen.

Wat als Donald Trump vroeger naar 'De Film van Ome Willem' had gekeken? Had hij dan meegezongen met *'deze vuist op deze vuist en zo kom ik naar boven'*? Zou hij dan nu zijn vuisten niet gebruiken om met iedereen ruzie te maken? Had hij dan ook begrepen dat je je vuisten kunt inzetten om samen ergens uit te komen? Want dat is voor mij de boodschap die Ome Willem met *'deze vuist op deze vuist'* wilde vertellen.

Ω

9. Offline

Afgelopen zaterdag wandelde ik over de Nieuwstraat in Apeldoorn. De zon scheen en er stond een glimlach op mijn gezicht. De reden? Ik mocht weer naar mijn favoriete plek in de binnenstad. De bibliotheek.

Het gebouw staat vijf minuten lopen van mijn huis en - voor het Corona virus ons land op slot gooide - liep ik er elke week wel een keer naar toe. Soms om wat leesvoer te lenen, maar net zo vaak om gewoon even te speuren en bladeren in die ontelbare boeken vol verhalen, anekdotes en informatie. Wanneer na een werkdag mijn hoofd was gevuld met gedachten en ideeën, keek ik altijd uit naar een bezoekje aan deze schatkist met boeken. Ik was een uur offline en daar werd ik rustig van.

De afgelopen twee maanden kon ik niet genieten van dat ene moment in de week. Het virus was genadeloos en zorgde ervoor dat ook de bibliotheek haar deuren moest sluiten. Het enige wat mij nog deed denken aan die momenten offline was het stapeltje boeken, thuis op de kast, wat ik niet had kunnen inleveren.

Zaterdag keek mij dat stapeltje indringend aan. Ik werd onrustig en toen herinnerde ik mij een berichtje in de krant. De bibliotheek mocht haar deuren weer openen voor bezoekers. Ik bedacht mij geen moment. Ik pakte het stapeltje boeken, deed ze in mijn rugzak en liep met een glimlach richting het witte gebouw.

Als kind was ik al gegrepen door boeken. Elke woensdagmiddag was ik te vinden in de bibliotheek van Warnsveld. Ik bracht dan mijn gelezen stapel (strip)boeken terug en nam weer nieuwe boeken mee. Ik verslond al snel boeken van Thea Beckman, Jan Terlouw en Tonke Dragt. Ze werden stuk gelezen door mij.

Op de HAVO las ik meer dan de verplichte literatuurlijst. Tijdens mijn studie fysiotherapie verslond ik ook nog veel romans, maar toen ik ging werken werd het minder. Er kwam een kink in de kabel. Ik las bijna geen boeken en bezocht geen bibliotheek meer. Ik werkte veel, hard en dacht dat ontspanning niet nodig was. Tot ik een jaar of zeven geleden mijzelf tegenkwam en rust noodzakelijk werd. Gedwongen, om even niet te werken en vaker offline te gaan, zocht ik afleiding en rust. Die vond ik in ...boeken. Vanaf dat moment bezocht ik weer de bibliotheek en het leidde er zelfs toe dat ik ben gaan schrijven.

In een wereld waar online werken, digitaal vergaderen en 24/7 bereikbaar zijn de norm is geworden, kan ik genieten van het knisperende papier van de boeken die op mij staan te wachten in de bieb. De gedwongen sluiting heeft mij doen beseffen dat dit rustmoment in de week voor mij noodzakelijk is. Even offline...

Ω

10. Toeschouwer

Het is 16.00 uur. Pling. Een appje van mijn vrouw. “Denk je aan het tienminutengesprek vanavond?” Mijn adem stukt. “Natuurlijk”, app ik haar terug. Ondertussen open ik de agendafunctie op mijn telefoon en kijk er met ingehouden adem naar. Dit gesprek staat er niet in. Uiteraard heb ik er ook niet meer aan gedacht. Oeffff, gelukkig heb ik geen andere afspraken op dat tijdstip en is mijn werk voor vandaag gedaan. Ik kan weer ademen.

Om 18.20 uur zit ik, samen met mijn dochter, achter haar laptop. De eerste keer voor haar en mij, via een beeldscherm, een tienminutengesprek met een mentor van school. Het voelt toch een beetje raar. Bij eerdere gesprekken zat ik altijd in de klas van mijn dochter, op een te kleine stoel, achter een te kleine tafel. Nu zit ik in mijn eigen keuken. Mijn dochter is zenuwachtig. Ze wil namelijk heel graag weten of ze over gaat naar het volgende jaar. Ik voel met haar mee. Welke kant dit dubbeltje op gaat vallen, hoort ze binnen nu en een paar minuten. Ik kijk opzij en zie een gespannen gezicht. We wachten samen, zonder te praten, tot haar mentor ook in het beeldscherm verschijnt. Daar is hij.

Na een korte kennismaking wil hij weten of wij, mijn dochter en ik, nog vragen hebben. Vanaf het moment dat de mentor deze vraag stelt, ben ik toeschouwer van een prachtig gesprek tussen een leerling van 14 jaar, mijn dochter, en haar mentor. De leerling draait er niet omheen en geeft aan maar één vraag te hebben. “Ga ik over naar het derde leerjaar?” De leerling vertelt haar mentor dat ze dit graag wil weten, omdat ze onrustig wordt van de onzekerheid. Daarna is de leerling stil. Ze wacht op antwoord vanuit de andere kant van het scherm.

De mentor geeft aan de vraag te begrijpen en steekt van wal. In een paar zinnen krijg ik als toeschouwer een samenvatting van het gedrag van de leerling in het afgelopen schooljaar. Deze is exact gelijk aan mijn eigen bevindingen als vader van deze leerling.

Vorig jaar is het goed gegaan. Dit tweede schooljaar is de leerling minder goed begonnen. Ze werd zelfs gewaarschuwd om meer huiswerk te maken. Toen kwam Corona en stond het onderwijs op zijn kop. Op dat moment liet de leerling volgens haar mentor een grote kwaliteit zien, haar kwetsbaarheid.

Doordat de leerling niet meer naar school kon, wist ze dat ze het met online onderwijs lastig zou krijgen met twee vakken. Ze kaartte dit aan bij de betreffende leerkrachten. Ze maakte afspraken over huiswerk en begeleiding van de leerkrachten op afstand. Met vallen en opstaan begon de leerling de lesstof te begrijpen. Ze kreeg zelfs plezier in de vakken.

De leerling hoort alles aan en blijft rustig naast mij aan de keukentafel. De mentor eindigt zijn analyse door zijn waardering uit te spreken voor de manier waarop de leerling de draad heeft opgepakt in deze onrustige tijden. Dan spreekt hij de verlossende woorden voor de leerling uit: “Met deze instelling en de vorderingen die je hebt gemaakt, zien we je, na de zomer, graag in de derde.”

De leerling steekt haar vuisten in de lucht en bedankt haar mentor. De toeschouwer naast haar zit met een traan in zijn oog. Niet veel later volgt, aan de keukentafel, een innige omhelzing tussen een dochter en haar trotse vader.

11. Simpel gebaar

‘Nog vijf seconden’, roept de man achter de camera.

Het wordt stil in de studio. Ik sta achter de desk en kijk in de camera. Klaar om te beginnen met de talkshow Aventus Live!

We horen verhalen van studenten en docenten van de verschillende opleidingen bij Aventus. Zo vertelt een student over zijn bijzondere stage als meubelmaker bij een grafkistenbouwer en horen we een trotse studente vertellen dat ze haar diploma deze week heeft gehaald. Ook grapt een docent, als we de anderhalve meter samenleving bespreken, over het nieuwe vak - drankjes gooien - bij de studierichting horeca.

Ieder uur hebben we nieuwe gasten. Tien minuten voor de uitzending komen ze de studio binnen en zie ik voor het eerst hun gezichten. Ik heb ze gebeld om kennis te maken, maar nog niet in het echt ontmoet. Ik betrap mij erop dat ik, elke keer dat ze de studio in lopen, naar ze toe ga. Ik wil ze namelijk een hand geven en welkom heten. Gelukkig beseft ik elke keer, net op tijd, dat dit niet de bedoeling is. Door de Coronamaatregelen, waar we ons aan houden, is een hand geven in de studio niet aan de orde.

Ik blijf het moeilijk om dit simpele gebaar te onderdrukken. Ik wil graag iemand zijn of haar hand schudden. Juist deze twee dagen waarin ik veel mensen voor het eerst ontmoet. Deze eenvoudige handeling is voor mij een mooie manier om te laten blijken dat iemand welkom is, zijn of haar naam nog een keer te horen en het schept een band die misschien net een beetje rust geeft. Zeker als je voor het eerst in een studio, onder de warme lampen, je verhaal mag doen.

Het lijkt niks voor stellen. Die twee seconden dat je elkaar aanraakt. Je kunt toch gewoon iemand groeten. Dus waarom zou je het doen? Ik weet dat er artsen zijn die zeggen dat we dit ritueel maar uit onze samenleving moeten bannen. Teveel gevaar op verspreiding van virussen en bacteriën.

Ik heb echter, door de Corona crisis, gemerkt dat deze simpele handeling voor mij veel waarde heeft. Het is een eerste stap om iemand zonder woorden te leren kennen, te laten merken dat je geïnteresseerd bent in deze persoon, te tonen dat je blij bent iemand te leren kennen en dat je in ieder geval niet uit bent op ruzie of een conflict. Daarom is het voor mij belangrijk.

Eigenlijk ben ik dan ook blij dat de reflex om mensen, zoals in de studio, een hand te geven er nog in zit bij mij. Ik hoop dat ik deze niet verlies. Misschien moet ik hem ombuigen naar een boks. Dat slijpt er dan wel in. Ik wil namelijk graag een positief gebaar maken naar mensen die ik ontmoet. Beter dan al vechtend met de vuisten tegenover elkaar te staan of je knie gebruiken. Kijk wat daar van komt.....

Ω

12. Tien meter

Elke week schrijf ik op deze plek een column over wat er gebeurt in mijn leven. Ik snijd, om verveling bij jullie te voorkomen, iedere keer een ander onderwerp aan. Deze column is de uitzondering op de regel. Wees gerust. Ik ga de column positief eindigen, maar wil eerst mijn frustratie kwijt over een onderwerp waar ik al eerder over schreef.

Enkele weken geleden kon je mijn irritatie over zwerfafval in de column 'Een lach en een traan' lezen. Er kwamen reacties op. Er waren mensen die het met mij eens waren. Daarnaast waren er reacties dat een 'hele' column over een rond slingerend flesje wel erg overdreven was. Ik ga het er nu toch weer over hebben.

Vanochtend wandelde ik met onze hond door het Amaliapark. Een klein gezellig park in het centrum van Apeldoorn met grasvelden om te picknicken, een stromend beekje en bankjes om op te zitten. Ook is er een skatebaan waar jongeren ingewikkelde trucs uithalen.

Jullie raden het al. De skatebaan lag vol met rotzooi. Tien meter van een lege prullenbak zag ik een karrevracht aan afval op het beton. Kapotte drankflessen, blikjes frisdrank en pizza dozen. Het was een flink feestje geweest. Niks mis mee, maar loop even tien meter naar rechts en laat het daar in de afvalbak vallen.

Wat maakt dat je die tien meter niet kunt lopen en dat ik een dag later medewerkers van de gemeentelijke reinigingsdienst jouw rotzooi zie opruimen. Is het stoer? Zijn we zo lui geworden dat tien meter voelt als een marathon? Of... willen we niet dat de medewerkers van de reinigingsdienst werkloos worden?

Ik wil het echt graag weten, want we kunnen klagen over vervuilende vliegtuigen, bedrijven die gif onze wolken in blazen en een overheid die ons 100 km/u op de snelweg laat rijden. Maar? Het zijn toch ook de kleine dingen die het doen?

Ik heb beloofd dat ik deze column positief eindig. Dus dat ga ik ook doen. Deze week sprak ik, voor podcast opnames van Aventus, met jongeren. Zij vertelden kwetsbaar en openhartig hun verhaal. Over opkrabbelen na het overlijden van je vader, omgaan met een lichamelijke beperking en het zorgen voor een zieke moeder.

Deze jonge helden geven mij vertrouwen voor de toekomst. Ze tonen veerkracht, durven zich kwetsbaar op te stellen en kijken in de spiegel naar hun eigen gedrag. Zij studeren nu om in de zorg te gaan werken, voor de klas te staan of met documentaires maatschappelijke vraagstukken aan de kaak te stellen. Als iedereen dan ook nog tien meter loopt om de rotzooi op te ruimen ben ik helemaal tevreden.

Ω

13. Positief

Ik lees graag. Niet op een e-reader of iPad. Gewoon in een boek met een kaft. Het knisperende geluid van papier ontspant mij. Ik probeer thuis, aan de keukentafel, regelmatig de verleiding van Netflix te weerstaan door een boek te pakken en te lezen. Deze week pakte ik het boek *'Met ons gaat het nog altijd goed'* van Peter Hein van Mulligen. Niet echt een spannende titel, maar ik raad iedereen aan dit boek echt te gaan lezen.

Corona heeft ons hard geraakt. Er zijn veel mensen overleden. De ic-afdelingen in Nederland waren overvol. Veel ondernemers zagen hun levenswerk snel verdampen. Iedereen maakte het van minuut tot minuut mee. De media zat er bovenop. Dagelijks werden de grafieken met de verschrikkelijke gevolgen over ons uitgestrooid, in de journaals, de kranten en op social media.

Dit zorgde voor veel pessimisme en negativiteit. Heel menselijk. Peter Hein schrijft echter in zijn boek dat, ook vóór deze pandemie, het geschreven en gesproken nieuws ons altijd al een zeer negatief beeld van Nederland gaf. Waarom?

Lees je de krant? Kijk je Facebook? Scroll je op Twitter? Slecht nieuws is als zuurstof voor deze platforms. Je leest en hoort er bijna niets anders dan dat de werkloosheid toeneemt, de criminaliteit stijgt en racisme erger wordt. Op verjaardagen vertellen we elkaar vervolgens dat Nederland naar de k.... gaat.

Peter Hein laat ons lezen dat dit eigenlijk helemaal niet waar is. Met feiten, cijfers en goede voorbeelden legt hij uit dat we het eigenlijk heel goed doen in dit kikkerlandje. Hij behandelt verschillende onderwerpen, zoals het besteedbaar inkomen, de woningmarkt, de criminaliteit en de emancipatie. Ik pak er een voor mij sprekend voorbeeld uit.

De moord op advocaat Derk Wiersum was een schokkende ervaring voor Nederland. Dagenlang was zijn overlijden 'breaking news' in de media. Al snel riepen mensen dat Nederland de afgelopen 10 jaar alleen maar onveiliger is geworden. Dat het aantal moorden in Nederland explosief toeneemt. Het is hier net het 'Wilde Westen' werd een gevleugelde uitspraak.

Dit is helemaal niet zo. In 2018 werden 100 mensen omgebracht. Dat zijn er uiteraard honderd teveel. Dit is echter wel, rekening houdend met de bevolkingsgroei, verhoudingsgewijs het laagste aantal van de afgelopen 50 jaar. Het voorbeeld lijkt wat luguber, maar geeft de kern van dit boek wel weer. De vraag is dan ook: zijn we niet veel te negatief?

Ik sla de laatste bladzijde om en leg het boek op mijn keukentafel. Mijn eigen conclusie is: We zijn veel te negatief over ons leven in Nederland. Ik ben echt helemaal niet tegen nieuws dat ons waarschuwt, confronteert met de gevolgen van bijvoorbeeld Corona, wangedrag aan de kaak stelt en oproept om, mensen die armlastig zijn, te helpen. Wel wil ik zelf vanaf nu (nog) vaker positief nieuws ernaast zetten om te beseffen hoe goed wij het in Nederland hebben.

De eerste stap is gezet, want het boek van Peter Hein heeft veel aandacht gekregen in de media. Op naar het volgende positieve boek aan mijn keukentafel!

14. Hou het hoofd koel!

Wanneer ik 's ochtends met Bonda wandel, geniet ik in alle vroegte van het zachte zomerweer. Het is een mooi begin van de dag voor mij en onze hond. Meestal komen we dan Ben en Lady tegen. Lady is een boxer van 9 jaar oud en Ben is haar 84-jarige baas. Tussen Lady en Bonda klikte het vanaf het eerste moment. Met Ben maak ik graag een praatje.

Bonda begint al te kwispelen als Lady met haar baasje aan komt lopen. Ben heeft altijd koekjes bij zich. Als Bonda en Lady genieten van hun versnapering, klets ik met Ben over van alles en nog wat. De ene keer over zijn tijd bij de marine, de andere keer over zijn overleden vrouw, maar altijd even over onze honden. Na vijf minuten nemen we afscheid en Ben zegt dan altijd: "Hou het hoofd koel!".

Ik dacht nooit over deze woorden na. Tot afgelopen week. We houden in Nederland namelijk ons hoofd helemaal niet koel. We lijken zelfs compleet in de war.

Voetbalsupporters gebruiken een vredige demonstratie in Den Haag om hun vuistslagen en karatetrappen weer eens te oefenen. Er zijn geen wedstrijden om te knokken en ze moeten toch wat?!? Ook vliegen de kogels je in Rotterdam om de oren. Het aantal wapens dat gebruikt wordt, is, volgens de politie, niet meer te tellen. Ook de stranden in Nederland worden niet gebruikt om te zonnen en zandkastelen te bouwen, maar om lekker te matten.

In de media gaat het daarnaast al een week lang over niets anders dan Wilfred, René en Johan. Dat zijn drie heren die elke week, in een televisiestudio, praten over voetbal en alles wat er in de wereld gebeurt. Door een foute grap van Johan is er een verhitte discussie tussen miljoenen Nederlanders ontstaan. Is hij een racist of niet? Voor- en tegenstanders wensden elkaar hel en verdoemenis toe. Zelfs de drie heren hebben nu knallende ruzie met elkaar. En dit is nu al dagenlang 'breaking news'.

Ik ben positief ingesteld en misschien zie ik het verkeerd, maar het lijkt of 'hou het hoofd koel' van Ben juist nu wel op zijn plek is. Onze temperatuur loopt namelijk flink op. De emoties gieren door onze lijven. Komt het door het weer? Is het een massaal afreageren op de afgelopen periode, de intelligente lockdown? Of dwaalt er misschien nog een ander virus door ons land? Ik durf het niet te zeggen.

Emoties zijn menselijk en heel waardevol, maar ik merk dat onze verhitte gemoedstoestand niet tot veranderingen, verbeteringen of aanpassingen leidt. We verliezen oplossingen uit het oog en zijn vooral bezig om de ander pijn te doen, in een hoek te slaan of op hun plek te wijzen. Of we daar beter van worden? Wat denk jij?

Wanneer ik morgen met Bonda ga wandelen, hoop ik dat ik Ben en Lady weer tegenkom. Onze twee honden houden hun hoofd wel koel. Die zoeken een plekje in de schaduw om samen te genieten van een koekje. Dan ga ik Ben vragen: "Wat is er toch aan de hand met Nederland?" Hij heeft veel levenservaring en zal een verstandig antwoord geven. Één ding weet ik zeker. Ons gesprek eindigt in ieder geval met: "Hou het hoofd koel!".

15. Vooruit dromen

We gaan de zomer in. Dit is dan ook de laatste column in de reeks #bijbathuis. Bij afscheid nemen, hoort terugblikken en vooruit dromen. In de media wordt nu niet anders gedaan dan terugkijken op de afgelopen drie maanden. Experts en deskundigen proberen achteraf te verklaren wat het virus met ons heeft gedaan. Het terugblikken laat ik voor wat het is. Dat gebeurt al genoeg.

Zittend aan mijn keukentafel, waar deze columnreeks ook begon, droom ik liever vooruit. Ik ben positief over de toekomst van Nederland. Dit komt door Karlijn, Anne-Lie, Elise en Edwin. Ik heb deze vier helden ontmoet tijdens mijn werk aan artikelen en filmpjes voor de social media van Aventus. Ik stel ze aan jullie voor.

Karlijn van Droffelaar is docent en werkt nu aan een prachtige videoserie over studenten van Aventus. Vorig jaar kwam haar documentaire 'Omarm me' uit over jongeren, die als vluchteling naar Nederland zijn gekomen. Nu gaat 'Omarm me' verder als serie. In de serie staan studenten van de Entreeschool van Aventus centraal. Wie zijn ze? Wat is hun droom? En.... hoe werken ze daar aan? Karlijn is als regisseur, interviewer, cameravrouw en editor betrokken bij deze productie en steekt ontzettend veel tijd in dit project. Van haar passie voor het verhaal van jongeren word ik enthousiast.

Bij Anne-Lie nam ik een interview af over haar opleiding bij het Aventus Lyceum. Zij heeft daar in 6 jaar haar havodiploma gehaald. Door een hersentumor op haar 14^e, leek haar wereld in te storten. School zou voor haar niet meer mogelijk zijn. Anne-Lie dacht daar anders over. Met hulp van haar ouders en docenten ging ze toch voor een diploma en die heeft ze binnen. Ze heeft zich nu gestort op fotografie. Haar doorzettingsvermogen en optimisme heeft mij geraakt.

Voor opnames van de podcast 'Young Heroes', vertelde Elise haar verhaal. Zij heeft een aangeboren aandoening, waardoor haar gewrichten zijn aangetast. Zij vertelt in de podcast in geuren en kleuren hoe zij zich niet laat tegenhouden door haar lichamelijke beperkingen en vol gaat voor wat zij wil. Haar enthousiasme en veerkracht galmden door de microfoon.

Tot slot wil ik Edwin Kommerkamp noemen. In een periode, waarin elkaar ontmoeten in het klaslokaal niet mogelijk was, wilde hij iets terug doen voor zijn studenten van Aventus. Edwin wilde weten hoe het met 'zijn' studenten ging. Hij fietste 125 kilometer door het landschap van o.a. Markelo, Goor, Deventer en Voorst, om bij iedere student een attentie in de bus te doen. Even geen lesstof, maar gewoon persoonlijke belangstelling. Dit lijkt zo vanzelfsprekend, maar ik besef dat dit niet altijd zo is.

Karlijn, Anne-Lie, Elise en Edwin hebben mij laten zien dat je, ongeacht de omstandigheden, er altijd het beste van kunt maken. In mijn dromen is over een paar jaar de serie 'Omarm me' net zo bekend als De Wereld Draait Door, hangen foto's van Anne-Lie over de hele wereld, spreekt Elise voor volle zalen over wilskracht en is door Edwin persoonlijke belangstelling de belangrijkste bouwsteen in ons onderwijs geworden.

Ik word erg blij van dit toekomstscenario. Jij ook? Voor nu, een hele fijne zomer!